

NOTAT fra foredrag 14. marts 2018
"Den store udvandring 1860-1940"

v/ Ulrich Alster Klug, forfatter, foredragsholder, underviser og slægtsforsker

Foreningens formand bød velkommen til de i alt 75 fremmødte medlemmer og rettede en særlig velkomst til nye medlemmer, der deltog for første gang.

Aftenens foredragsholder er kendt af mange af foreningens medlemmer fra mange tidligere spændende foredrag og bød naturligvis også velkommen til Ulrich Alster Klug (UAK) som han videregav ordet til.

UAK oplyste indledningsvis, at han havde medtaget forskellige slægtsforskningshæfter som kunne købes i pausen.

I perioden 1860-1940 udvandrede omkring 10% af den danske befolkning især til USA. I dag findes der næppe en dansk familie, der ikke har haft eller har en slægt "over there". Ved hjælp af praktiske eksempler vil baggrunden for den store udvandring blive sporet, bl.a. vil betalingssitet Ancestry (www.ancestry.com) blive demonstreret og hvor alle passagerlister til USA i perioden 1840-1956 findes scannet, indekseret samt både USAs og Canadas folketællinger. På daværende tidspunkt blev USA benævnt Amerika.

Men aftenens foredrag tog først og fremmest udgangspunkt i de mange udvandrerskibe v/Larsens Plads i København i 1882. Det var en stor beslutning for mange at tage, da de næppe kunne vide, hvad der ventede over there og sproget kunne de næppe ej heller. Reelt var der ingen fast rutefart og de danske skibe samlede udvandrere op i både Sverige og England og der var således tale om både direkte og indirekte udvandring. Dvs. indirekte = skib fra Danmark via en mellemhavn

Der findes ikke helt eksakte optegnelser over udvandringerne og et diagram 1820-1970 viste, at udvandringen var størst i perioden 1881-1890 og igen stor udvandring efter 2. verdenskrig i perioden 1951-1960. De største udvandring fandt sted fra Irland, Norge, Sverige og først Danmark på 4. pladsen og i 1901 udvandrede 1 mill. personer fra Europa til USA.

Samfundsudviklingen gjorde at maskiner vandt indpas, jordbrugere havde svært ved at ernære sig alene ved landbruget og mange håndværkere blev industriarbejdere, men naturligvis var der også forskellige religiøse årsager til de mange udvandring. Årsagen til disse udvandring skal således ses i, at udvandrerne først og fremmest håbede på at skabe sig en bedre tilværelse, flugt fra fattigdom, hungersnød, eventyrlyst og der var også tale om, at politiske flygtninge blev sendt af sted af kommunen eller staten pga. kriminalitet/socialister. Sidstnævnte stoppede i 1900, da USA ikke længere ville modtage hverken syge eller utilpassede immigranter og berettede om et 8-årigt barn, der blev sendt retur til Polen pga. øjenbetændelse.

Tips til at følge en person sker ved kirkebøger, folketællinger, skifter, pasprotokoller, lægdsruller, politiets efterretninger (f.eks. tjekke om en person er efterlyst), amtsjournaler (amtspasset blev ophævet i 1862). For at komme ind i Danmark skulle man have identitetspapirer fra 1917, hvorimod paskravet for at komme ud af landet først var fra og med 1952 i Danmark.

Krydrede foredraget med hvordan han selv havde eftersøgt egen ane og via ejendomsregister, skifteprotokol, registerblade fået fulde navn, stilling, fødested, ægteskabelig stilling, børn, dato for meldte flytning, udvandrersprotokol, skibsnavn etc. Man skal være opmærksom på, at danske navne blev omskrevet til amerikanske navne, f.eks. Dortha/Doratly, Anders/Andrew, Ernst/ Earnest, Valdemar/Walther.

Aftenens foredrag afsluttedes kl. 21.20 med stor tak for et dejligt oplysende foredrag og med oplysning om, at anvendt materiale lægges på hjemmesiden samt at næste foredrag finder sted 18. april 2018 med overskriften "Bondens Frisættelse" v/Birgit Løgstrup.

Elin Oensbo